

17.06.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**17 Haziran 2022
Cuma**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

17 Haziran 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5740)

YÖNETMELİK

— Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanması ile İlgili Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Konkordato Gider Avansı Tarifesi
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) Kapsamında Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Tebliğ
- Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (305/2011/AB) Kapsamında Teknik Değerlendirme Kuruluşlarının Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi Hakkında Tebliğ

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 15/06/2022 Tarihli ve 11023 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2021/129, K: 2022/33 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2019/116, K: 2022/34 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/4/2022 Tarihli ve E: 2022/2 (Değişik İşler), K: 2022/1 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 3/3/2022 Tarihli ve 2018/31431 Başvuru Numaralı Kararı

DANIŞTAY KARARI

— Danıştay Onuncu Dairesine Ait Karar

SETBİR'den süt ve ürünlerine ilişkin 'Politika Belgesi'

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR), 'Süt Değerlidir: Tek İhtiyacımız Kaliteli Süt' konulu projeden elde edilen 'Politika Belgesi' kamuoyuyla paylaşıldı.

AB Sivil Toplum Diyalogu VI Programı kapsamında yürütülen, SETBİR ve İtalyan Gıda Endüstrisi Federasyonunun proje ortağı olduğu 'Süt Değerlidir: Tek İhtiyacımız Kaliteli Süt' konulu projenin kapanış etkinliği Ankara'da gerçekleştirildi.

Proje kapsamında Türkiye'de çiğ sütün kalitesini iyileştirmek amacıyla kısa, orta ve uzun vadede uygulanabilecek önerileri içeren 'Politika Belgesi' kamuoyuyla paylaşıldı.

Belgede yer alan tespitlere göre, Türkiye'de çiğ süt kalitesi bakımından eksikliklerin olmasının temelinde çiftlik ölçeklerinin küçük ve dağınık olması bulunuyor.

Belgede, çiğ sütün kalitesinin geliştirilmesine yönelik öneriler ve eylem planları şöyle sıralandı:

- Çiğ sütte kayıt dışılığın giderilmesi için radikal önlemler alınmalı.
- Eğitim ile süt üreticilerinde bilinç artışı sağlanmalı, çiftçiler ve çiftçi örgütleri nezdinde bir eğitim ihtiyacı oluşturulmalı.
- Etkin bir eğitim geri bildirim mekanizması hayata geçirilmeli ve eğitim sonuçları bağlayıcı olmalı.

- Yürürlükte olan teşvik sistemleri gözden geçirilmeli ve öncelikle bir 'Eğitim Desteği Fonu' oluşturulmalı. Bu fon kanalı ile mali altyapısı oluşturulan sürekli ve bağımsız komisyonlarca yürütülecek olan bir eğitim modeli sonunda somut ve izlenebilir bir gelişim gösteren üreticilerin 'Kalite Destek Primi' ve 'Soğutma Primi' gibi teşviklerden yararlandırılması gündeme alınmalı.
- Süt kalitesinin takibinde ve teşvik uygulamalarında kullanılan süt yağı ve proteini esaslı uygulama daha da geliştirilmeli. Bu kalite takip parametrelerinin yanı sıra somatik hücre sayısı ve mikrobiyel yük gibi parametreler de eklenmeli ve süt proteini yerine süt kazeini üzerinden bir değerlendirme yapılmalı.
- Antibiyotikli süt imha prosedürleri tamamen değiştirilmeli ve bir Antibiyotikli Süt Alım Fonu desteği oluşturulmalı.
- Süt tedarik zincirinin tüm bileşenlerinin dahil olacağı şeffaf bir büyük veri (big data) havuzu altyapısı kurulmalı ve üretici özelinde süt kalite takibi bu veri havuzu sistemi üzerinden anlık olarak takip edilebilmeli. Bu sistem e-reçete, mezbaha kayıtları, süt kalite parametrelerine ait girdiler gibi süt kalitesini etkileyen tüm verilere, tüm paydaşların anlık olarak erişimine olanak vermeli.
- Eğiticilerin ve eğitim programından başarıyla geçen teknik personeli istihdam eden üretici örgütlerinin sahada aktif olarak çalışmaları koşuluyla onaylı AR-GE merkezleri personeline tanınan muafiyetlerden yararlandırılması konusunda girişimler başlatılmalı.
- Çiğ süt toplama yetkisi, ihtisas alanlarına göre sınırlı sayıda üretici örgütüne tanınmalı.

“İhracatımızı çok daha yukarı çekebilme potansiyelimiz var”

Sanayicilerin Avrupa, ABD, Japonya ve Çin'e ihracat yapabilme yeterliliğine sahip olmasının yanında teknoloji kullanımlarının yüksek seviyede bulunduğunu belirten SETBİR Kurulu Başkanı İsa Coşkun Coşkun, “Süt ve süt ürünlerinde kalite standartlarını iyileştirirsek, verimliliği artırırsak ve teşvik sistemimizi gözden geçirirsek, üretim miktarımızı ve 500 milyon dolarlık ihracatımızı çok daha yukarı çekebilme potansiyelimiz var.” dedi.

Türkiye'de insanların önemli kısmının açık süt, sokak sütü, kontrolsüz ve kalitesiz süt satın aldığını dile getiren Coşkun, bu durumun ciddi halk sağlığı riskleri barındırdığına dikkati çekti.

Coşkun, çiğ sütte kayıt dışılığın giderilmesi için daha güçlü denetim mekanizmasına ihtiyaç olduğunu altını çizerek, şunları kaydetti: "Satış ve tüketim noktalarında ısı kontrollü muhafazanın garanti altına alınması için ilave düzenlemeye acilen ihtiyaç var. Gıda güvenliği ve gıda hijyeni açısından kayıt altına alınan süt oranını artırmalıyız. Çiğ süt kalitesinin takibinde ve teşvik uygulamalarında kullanılan süt yağı ve proteini esaslı uygulamanın daha da geliştirilmesi gerek."

İş Bankası, ilk tarım ihtisas şubesini açtı

Türkiye İş Bankası, çiftçilere yönelik çözümler sunacağı ilk tarım ihtisas şubesini Manisa'da açtı.

Türkiye İş Bankası, çiftçilere yönelik çözümler sunacağı tarım ihtisas şubesini Manisa'nın Saruhanlı ilçesinde açtı.

İlk tarım ihtisas şubesinin açılması kapsamında açıklamalarda bulunan Türkiye İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran, tarım ihtisas şubelerinin kendileri için bir milat olacağını söyledi. Aran, devamında şunları kaydetti: "Böyle bereketli bir ovada ilk tarım ihtisas şubesini açıyor olmak bize heyecan veriyor. Bankacılık değişiyor, evriliyor. Aslında her iş birbirine yaklaşıyor, içinde bulunduğumuz dijitalleşme döneminde şekil değiştiriyor. Bu süreçte bankacılık ve tarım da sadece olduğu gibi kalmıyor. Bütün konular iç içe geçmeye başlıyor. Eğer siz iyi bir banka ve iyi bir çiftçiyse işinizi kendi başınıza çok iyi yapılabiliyorsunuz ama bir araya geldiğiniz zaman çok daha mükemmel hale geliyoruz."

Aran, tarım ihtisas şubelerinde sadece finansmanı değil, teknolojiyi de çiftçilerle buluşturacaklarını ifade etti.

Amaçlarının çiftçileri desteklemiş gibi yaparak onları ekonomik açıdan zor duruma düşüren krediler vermek olmadığını vurgulayan Aran, "İyi bir çiftçi, iyi bir yazılımcı ve iyi bir bankacı bir araya geldiğinde bu ülkede yazılamayacak bir başarı hikayesi, aşılamayacak engel yok." dedi.

Aran, Saruhanlı'daki tarım şubesinden edinecekleri tecrübeyle, gelecek dönemde tarımda öne çıkan diğer bölgelerde de ihtisas şubeleri açmayı hedeflediklerini sözlerine ekledi.

ABD Tarım Bakanı Vilsack: Rusya, Ukrayna tahılını silah olarak kullanmamalı

ABD Tarım Bakanı Tom Vilsack, Rusya'ya, Ukrayna tahılını "silah" olarak kullanmama, limanları açma ve savaşa son verme çağrısında bulundu.

Vilsack, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Merkezi'nde düzenlediği basın toplantısında, Kovid-19 salgını ve tedarik zincirinde yaşanan sorunlar, iklim değişikliği ve son olarak Rusya'nın Ukrayna'na başlattığı savaşın küresel gıda güvenliğine yönelik endişeleri artırdığına dikkati çekti.

ABD'nin tahıl üretimini artıracığını, gübre kullanımı ve üretimine 500 milyon dolar yatırım yapmayı planladığını belirten Vilsack, ülkelerin tahıl stoklarına ilişkin net bir tablo olmamasının da gıda fiyatlarının artmasına neden olduğunu ifade etti.

ABD'nin gıda ve gübreye yönelik yaptırımlar uygulamadığını belirten Vilsack, Rusya'ya, Ukrayna tahılını "silah" olarak kullanmama, limanları açma ve savaşa son verme çağrısı yaptı.

Ukrayna'daki savaş nedeniyle 20 milyon ton tahılın limanlarda bekletildiğini kaydeden Vilsack, bu nedenle Orta Doğu'da ve Kuzey Afrika'da yaşanacak olası bir kıtlığın bölgede istikrarsızlık yaratabileceği uyarısında bulundu.

Ukrayna tahılının, Karadeniz üzerinden ihraç edilmesine yönelik BM planı konusunda ciddi müzakereler yürütüldüğünü de belirten Vilsack, Türk yetkililerin görüşmeleri ciddiyetle yürüttüğünü ve Rusya'dan da aynı ciddiyeti beklediklerini sözlerine ekledi.

Küreselde faiz rallisi doludizgin, Türkiye ayrışıyor

Fed'in 75 baz puanlık sert hamlesinin ardından birçok ülkenin merkez bankası da "resesyon" pahasına faiz yarışını hızlandırdı. ABD başta olmak birçok ülke yükselen enflasyona karşı faiz silahına başvurdu. Merkez bankalarının açıkladıkları metinlerin tamamında "enflasyon baskılarının hafifletilmesi" vurgusu yapıldı.

Elif KARACA

ABD Merkez Bankası (Fed) haziran ayı toplantısında aldığı kararla politika faizini 75 baz puan artırarak federal fonlama faiz aralığını yüzde 1,50-1,75 seviyesine yükseltti. Fed'in önceki gün aldığı faiz artırımı kararının ardından dün de İngiltere ve İsviçre'den Brezilya ve Körfez ülkelerine kadar çok sayıda ülkeden art arda faiz artırımı kararları geldi. Pandemi sonrası küresel ekonomide yaşanan toparlanmanın ardından tedarik zinciri sıkıntılarıyla tetiklenen ve Ukrayna'daki savaşla hızlanan enflasyonun artık "geçici" değil "inatçı" ve "yapışkan" hale geldiği algısıyla hareket eden merkez bankalarının açıkladıkları metinlerin tamamında "enflasyon baskılarının hafifletilmesi" vurgusu yapıldı. İngiltere politika faizini 13 yılın en yüksek seviyesine çıkarırken, İsviçre Merkez Bankası'nın faiz artırımı tamamen sürpriz bir adım olarak karşılandı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) da önceki gün, Fed kararının açıklanmasına saatler kala olağanüstü toplandı ve finansal sistemdeki sorunları hedef alan bir mücadele planı üzerinde görüştü.

ABD'nin enflasyonu kontrol altına almak için attığı bu 28 yılın en sert adımın, gelişmekte olan ülkelerde başlatacağı fon çıkışlarıyla söz konusu ülkelerde başta

enflasyon, cari denge ve döviz kuru olmak üzere bütün ekonomik göstergeler üzerinde olumsuz etkilere neden olabileceği belirtiliyor.

Ülkelerin borçluluk düzeyi artabilir

Ekonomik verilere göre hareket edeceğinin ve gerektiği takdirde önümüzdeki dönemde daha hızlı faiz artırımlarına gideceğinin işaretini de veren Fed, ABD ekonomisi için 2022 yılı büyüme beklentisini yüzde 2,8'den yüzde 1,7'ye düşürdü. ABD de dahil olmak üzere küresel ekonominin geneli için resesyon ve stagflasyonun sıkça telaffuz edildiği, ekonomik görünüm raporlarının özellikle enflasyon ve büyüme açısından pek de parlak bir tabloya işaret etmediği böyle bir dönemde yüksek faiz ABD için de daha yüksek maliyet ve risk anlamına geliyor. Ancak gelişmekte olan ülkelere ilişkin beklentiler kuşkusuz çok daha endişe verici. ABD'nin enflasyonu kontrol altına almak için attığı bu 28 yılın en sert adımın, gelişmekte olan ülkelerde başlatacağı fon çıkışlarıyla bu ülkelerde başta enflasyon, cari denge ve döviz kuru olmak üzere bütün ekonomik göstergeler üzerinde olumsuz etkilere neden olabileceği belirtiliyor. Fed'in bu adımının özellikle orta ve düşük gelir grubundaki ülkelerin borçluluk düzeylerinde belirgin artışlara neden olabileceği ifade ediliyor.

Gelişen ülkelerin riskleri yükseldi

ABD'de yükselen faiz, uluslararası piyasalarda borçlanan pek çok gelişmekte olan ülke için daha yüksek borçlanma maliyetlerine işaret ediyor. Zaten pandemi ve Ukrayna'daki savaş nedeniyle enerji ve gıda ithalat maliyetleri son aylarda sert bir biçimde artan gelişmekte olan ülkeler, yatırımcılar paralarını faizlerin daha yüksek olduğu ABD'ye yönlendirmeleriyle finansman sağlamakta daha fazla zorlanabilir, daha kısıtlı seçeneklerle karşı karşıya kalabilirler. AFP'de yer alan bir analizde görüşlerine yer verilen Fransız ekonomist Eric Dor'a göre bu durum Brezilya, Arjantin ve Türkiye gibi halihazırda güçlüklerle mücadele eden gelişmekte olan ülkeler için her şeyin maliyetini yükseltebilir. Buna bağlı olarak gelişmekte olan ülkelerin borçlarını ve ekonomik aktivitelerini finanse edebilmelerinin daha zor bir hal alabileceğini belirten Dor piyasalarda yaşanabilecek krizlerin ve ekonomik krizlerin söz konusu olabileceği görüşünde. Dor gibi pek çok analist de gelişmekte olan ülkelerde borç krizlerinin görülebileceği uyarısı yapıyor ve Fed'in 1994'te aldığı son 75 bps faiz artırım kararından kısa bir süre sonra Meksika'nın IMF'nin kapısını çaldığını hatırlatıyor.

İngiltere Merkez Bankası da faiz artırdı

İngiltere Merkez Bankası faiz oranını 25 baz puan artırdı, yüzde 1,25 seviyesine çıkarttı. Beklentiler de faizde 25 baz puanlık artış yönündeydi.

İngiltere Merkez Bankası Para Politikası Komitesi, bugün yaptığı toplantıda politika faizinin beşinci kez artırdı ve son 13 yılın en yüksek seviyesine çıkardı.

Politika faizini 25 baz puan artırarak yüzde 1,25'e çıkaran BoE PPK, kararı 3'e karşı 6 oyla aldı.

Üyelerden Haskel, Saunders ve Mann faizin 50 baz puan artırılması yönünde oy kullandılar.

BoE, faiz kararı ile birlikte yaptığı açıklamada, faiz artırımının güçlü fiyat baskıları, iş gücü piyasasındaki sıkılık ve baskıların daha ısrarcı hale gelmesi riski nedeniyle faiz artırdıklarını belirtirken, gerekli olması halinde enflasyonu kontrol altına almak için "güçlü şekilde" hareket etmeye hazır olduğu mesajını verdi.

Açıklamada, "Özellikle enflasyon baskılarının daha ısrarcı olduğuna dair işaretler almamız durumunda güçlü şekilde harekete geçeceğiz. Faiz artırımlarının büyüklüğü, hızı ve zamanlaması PPK'nın ekonomiye ve enflasyon baskılarına ilişkin görüşünü yansıtacak" denildi.

Gelecek birkaç ay enflasyonun yüzde 9 seviyesinin üzerinde kalacağını tahmin eden BoE, Ekim ayında enflasyonun yüzde 11'in hafif şekilde üzerine çıkmasının beklendiğini de vurguladı.

BoE, İngiltere ekonomisinin ikinci çeyrekte yüzde 0,3 daralacağını da tahmin etti.

KKM'deki tutar 1 trilyon TL'ye yaklaştı

KKM ve katılma hesaplarında biriken tutar geçen hafta 931 milyar TL'de 962,9 milyar TL'ye ulaşarak 1 trilyon TL sınırına dayandı.

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarında biriken tutar arttı geçtiğimiz hafta da yükseliş grafiğini bozmadı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, 10 Haziran haftasında kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 931 milyar TL'den 962,9 milyar TL'ye ıktı.

Aynı haftada krediler 6 trilyon 127,8 milyar TL'den 6 trilyon 351,1 milyar TL'ye, mevduat 6 trilyon 674,1 milyar TL'den 6 trilyon 816,9 milyar TL'ye ıktı.

Tüketici kredileri 878 milyar TL'den 890,3 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 265,2 milyar TL'den 269,3 milyar TL'ye geldi.

Takipteki alacaklar 163,3 milyar TL'den 163,5 TL'ye yükseldi.

Döviz hesaplarında 850 milyon dolarlık düşüş

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 1 milyar 599 milyon dolar düşüş gösterirken veri parite etkisinden arındırıldığında düşüş 849 milyon dolar olarak gerçekleşti. Parite etkisinden arındırılmış şekliyle bireysel hesaplar 1,3 milyar dolar azalırken ticari hesaplarda 472 milyon dolar arttı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası(TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, bir önceki hafta 214 milyar 912 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 10 Haziran ile sona eren haftada 213 milyar 312 milyona geldi.

10 Haziran haftasında gerçek kişilerin döviz mevduatları bir önceki haftaya göre 1 milyar 597 milyon dolar azalarak 134 milyar 655 milyon dolar, tüzel kişilerin döviz mevduatı 2,5 milyon dolar azalarak 78 milyar 657 milyon dolar oldu.

Yurt içi yerleşiklerin parite etkisinden arındırılmış toplam yabancı para mevduatı 849 milyon dolar azaldı. Parite etkisinden arındırıldığında gerçek kişilerin döviz mevduatları 1 milyar 322 milyon dolar azaldı, tüzel kişilerin döviz mevduatları 472 milyon dolar artış gösterdi.

TCMB net rezervleri 2,4 milyar azaldı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) brüt döviz rezervleri 10 Haziran haftasında bir önceki haftaya göre 228 milyon dolar düşüş gösterdi. Net rezervler ise 2,4 milyar dolar gerileyerek 8,2 milyar dolara indi. Net rezervler geçen ocak ayından bu yana görülen en düşük seviyeye işaret ediyor.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) brüt döviz rezervleri 10 Haziran haftasında bir önceki haftaya göre 228 milyon dolar gerileyerek 61 milyar 460 milyon dolardan 60 milyar 788 milyon dolara geldi.

TCMB altın rezervleri 41 milyar 280 milyon dolardan 41 milyar 725 milyon dolar seviyesine geldi.

Böylece TCMB toplam rezervleri 102 milyar 741 milyon dolarken 102 milyar 513 milyon dolar oldu.

Net rezervler 8,15 milyar dolara indi

Aynı dönemde TCMB'nin net uluslararası rezervleri 2 milyar 365 milyon dolar düşüş gösterdi.

Geçtiğimiz hafta 10 milyar 517 milyon dolar olan net uluslararası rezervler 10 Haziran ile sona eren haftada 8 milyar 152 milyon dolara geldi. Böylece net rezervleri geçen ocak ayından bu yana en düşük seviyeye geriledi.

Cumhurbaşkanı'ndan asgari ücret artışına yeşil ışık

Programında olmamasına karşılık, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Merkezinde Türk-İş Başkanı Ergün Atalay ile görüşen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan Temmuz ayı içinde asgari ücrete bir artış olması yönünde yeşil ışık geldi.

Akşam saatlerinde yaklaşık iki saat süren görüşmenin ardından gazetecilere bir açıklama yapan Türk-İş Başkanı Ergün Atalay, “Rakamları sundum, yıl başında şuydu, şimdi şu diye.. Cumhurbaşkanı ‘her şeyin farkındayım’ dedi” ifadesini kullandı. Ergün Atalay, Cumhurbaşkanı ile herhangi bir artış oranı görüşmediklerini belirtirken, Cumhurbaşkanı'nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını işaret ederek, “Arkadaşlarımız bir çalışma yapıyor. Önümüzdeki günlerde sizinle paylaşırlar” dediğini aktardı.

Atalay: İşveren artışın devletçe karşılanmasını istiyor

Türk-İş Başkanı, daha önce enflasyondaki artış kadar bir artışın yapılması talebini hatırlatarak, “aynı noktada” olduğunu söyledi. Türk-İş'in açlık-yoksulluk sınırı araştırmasının hatırlatılması üzerine ise Atalay, “Söylemek kolay, 10 bin olsun derim. Ancak istediğinle aldığın uyumlu olması lazım. İşveren de artış olsun ama artışı devlet karşılasın diyor.. Ben işçinin, insanın emeklinin cebine ne girecek ona bakıyorum” dedi. Ergün Atalay, “umuyorum önümüzdeki günlerde Cumhurbaşkanı iyi bir sonuç açıklar” ifadesini kullandı.

Bazı işveren kuruluşlarının da “asgari ücret artsın” açıklaması yaptığını belirten Ergün Atalay, “Onların elini tutan yok. Zam yapsınlar. Böyle söyleyenlerin çoğunda sendika da yok” diye konuştu. Ergün Atalay, asgari ücrette ara artış yapılmasının önünde herhangi bir engel bulunmadığını belirtti.

TOBB Başkanı Hisarcıkılıoğlu: D-8 içi ticaret hacmi maalesef yeterli değil

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, D-8 içi ticaretin toplam ticaretin sadece yüzde 6,5'i kadar olduğunu belirterek, “D-8 içi ticaret hacminin bugüne kadar 7 kattan fazla artması çok önemli olmakla birlikte maalesef yeterli değildir. D-8 içi ticaretimizi, ilk aşamada toplam ticaretimizin yüzde 30'una ulaştırmalıyız.” dedi.

Türkiye, Bangladeş, Endonezya, İnan, Malezya, Mısır, Nijerya ve Pakistan'dan oluşan Gelişen 8 Üлке (D-8) Ekonomik İşbirliği Teşkilati'nin 25'inci kuruluş yılı dolayısıyla İstanbul'da gerçekleştirilen 'D-8 Yatırım Forumu' gerçekleştirildi.

D-8 Sekreteryası ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) iş birliğinde forumun açılışında konuşan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkılıoğlu, D8 ölkelerinin Avrupa, Asya ve Afrika gibi çok önemli 3 kıtaya yayılmış durumda olduğuna dikkat çekti.

D-8 ölkelerinin zengin doğal kaynaklara sahip olduğunu belirten Hisarcıkılıoğlu, şunları kaydetti: “Dünyanın yaklaşık yedide birini teşkil eden genç ve dinamik nüfusumuz var. 3,8 trilyon dolarlık bir ekonomimiz var. D-8 kurulduğunda 1.820 dolar olan kişi başına düşen milli gelir ortalamamız, bugün 4 bin 500 doları açtı. Toplam ticaretimiz 1,6 trilyon dolar. Dünya ticaretinin yüzde 4,5'ini gerçekleştiriyoruz. D-8 içi ticaret, toplam ticaretimizin sadece yüzde 6,5'i kadardır. D-8 içi ticaret hacminin bugüne kadar 7 kattan fazla artması çok önemli olmakla birlikte maalesef yeterli değildir. D-8 içi ticaretimizi, ilk aşamada toplam ticaretimizin yüzde 30'una ulaştırmalıyız. Yani 500 milyar dolar hedefine ulaşmalıyız. Bunun için Tercihli Ticaret Anlaşması'nın çok önemli olduğuna inanıyorum. Anlaşmanın tüm üye ölkeler

tarafından mümkün olan en erken zamanda onaylanması büyük önem arz ediyor. Sonraki aşamada da, anlaşma kapsamındaki ürünleri artırmalıyız. Bir sonraki adım da D-8 Serbest Ticaret Anlaşması olmalıdır. Zira ticaret; zenginliğin, refahın ve barışın temelini oluşturur. Bu üçü aslında birbirini tamamlayan zincirin önemli halkalarıdır. Ticareti iş insanları yapacak. Bunun için de karşılıklı seyahatlerimizde, vize gibi hiçbir engel olmamalıdır. Özellikle iş insanlarımız için vize konusu da bir başka önceliğimiz olmalıdır."

"Daha çok ticaret yapmalıyız"

Rifat Hisarcıklıoğlu, pandemiyle ekonomilerde ciddi zorluklar yaşandığını, değer zincirlerinde kopmalar ve hammadde fiyatlarında artış olduğunu, enerji ve gıda arz güvenliği sorunlarının ortaya çıktığını anlattı.

Ukrayna savaşı ile karşı karşıya olunduğunu hatırlatan Hisarcıklıoğlu, "Savaşın olumsuz etkileri tüm dünyaya yayılıyor. Özellikle hammadde temini, enerji ve gıda arzı güvenliği önümüzdeki dönem önceliklerimiz arasında yer almalıdır." dedi.

Ticaretten tarım ve sanayiye, turizmden enerji ve ulaştırmaya kadar birçok alanda sektörel bazda iş birlikleri bulunduğunu ancak var olan ortaklıkların adeta "okyanusta damla" olduğunu, potansiyelin kullanılmadığını ifade eden Hisarcıklıoğlu, daha çok ticaret ve üretim yapılması gerektiğini söyledi.

Üretimde katma değeri yüksek ürünlere yönelmenin önemine işaret eden Hisarcıklıoğlu, karşılıklı yatırımların artırılması gerektiğini vurguladı.

Genç nüfusa daha iyi meslekler, daha parlak bir gelecek bırakılması gerektiğini kaydeden Hisarcıklıoğlu, devamında şunları söyledi: "Dijital ekonomi, elektronik ticaret ve yeşil büyüme gibi yeni alanları iş birliğimize dahil etmeliyiz. Aynı şekilde, ticaretin kolaylaştırılması ve bu kapsamda gümrük konularında iş birliğini önceliklerimiz arasına dahil etmeliyiz. Lojistik bağlarımızı ve altyapımızı geliştirmeliyiz. Aramızdaki iş yapma iklimini kolaylaştırmamız gerekiyor. Yatırımcı dostu politikalar bu açıdan çok önemlidir. Yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde, işleyen bir tahkim sistemi yönlendirici olmaktadır. Ülkelerimiz uluslararası tahkime açık olmalıdır. Bu açıdan İstanbul'da kurulan İslam İşbirliği Tahkim Merkezi'nden yararlanmalıyız. Biz D-8 Ticaret ve Sanayi Odası olarak, bu alanda hükümetlerimizin atacağı adımlara destek olmaya ve bu adımları somut iş birliklerine dönüştürmeye hazırız. Yatırım ortamı yatırımcılara güven vermelidir. Yatırımcıları daha fazla yatırım yapmaya özendirmeli, yeni yatırımcılar için cazip koşullar sunmalıdır. D-8 Ticaret ve Sanayi Odası, D-8 için ticaret ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesine katkı sağlamaya hazırdır."

Dünyaca ünlü JPMorgan'dan korkutan uyarı

Rusya-Ukrayna savaşının etkisiyle emtia fiyatlarında hızlı artışlar yaşanırken, JPMorgan emtia fiyatlarında yüzde 10'luk artış beklendiğini duyurdu.

Rusya- Ukrayna savaşıyla küresel emtia fiyatları sallanırken dünyaca ünlü ABD bankası JPMorgan'dan yeni bir uyarı geldi.

JPMorgan Chase & Co.'ya göre emtia, arz ve stoklardaki sıkışıklık nedeniyle yatırımcısına güçlü getiri sağlamaya devam edebilir.

Fiyatlardaki yükselişlerin kuzey yarımkürede yaz mevsiminin yaşandığı dönemde yüzde 10'u bulabileceğini, yıl sonuna doğru da yüzde 5 civarında olabileceğini öngördü.

Yıl ortası görünüm raporunu yayımlayan JPMorgan emtia piyasasında oynaklığın sürmesini beklediğini belirtti.

Petrol fiyatlarının kısa vadede 150 dolar seviyesine çıkabileceğini tahmin eden JPMorgan, mısırdaki rekor 13 dolar seviyesine ulaşılabilirliğini öngörüyor.

Aralarında Natasha Kaneva'nın da olduğu analistlerin raporunda, "Stokların bir çıpa sağlayacak seviyede olmaması, piyasayı, Libya'da protestoların artması, ABD'de mahsul koşullarının kötüleşmesi ve Atlantik'te Meksika Körfezi'ndeki rafinerileri kapatabilecek aktif kasırga mevsimi gibi plansız arz kesintilerine karşı savunmasız bırakıyor" denildi.

1 yılda %315 arttı: 30'u devirdi 40'tan gün aldı

Aşırı yüksek döviz fiyatlarından daha da yüksek olan akaryakıt fiyatlarına iki gün üst üste okkalı zam geldi...

Önceki gün 1 lira 27 kuruş zamlanan motorin, bugün de zamlanarak 30 lirayı buldu! Motorinin litre fiyatı 80 kuruş zamlanırken, son zamla birlikte litre fiyatı İstanbul'da 29,88 liraya, Ankara'da 29,99 liraya, İzmir'de 30 liraya yükseldi. İstanbul'da motorinin litre fiyatı bir yıl önce 7,20 lira idi. Bugün gelen 80 kuruş zamla birlikte motorinde 1 yıllık fiyat artışı yüzde 315'i buldu.

HEM YÜKSEK FİYATLARDAN YAKINIYORLAR HEM DE ZAM YAPIYORLAR...

İktidar yetkilileri, "çaresiz ve umutsuzca olup biteni izleyen" vatandaşla birlikte yüksek fiyatlardan yakınırken diğer taraftan kallavi zamlar yapmaktan da geri durmuyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın önceki gün can yakan akaryakıt fiyatlarından şikâyet ettiği saatlerde motorine 1 lira 27 kuruş zam gelmişti. Erdoğan'ın, "Keşke ülkemizin her yerinden petrol fışkırsa" demesi, topraklarımızdan fışkıran ancak aşırı fiyatları yüzünden halkın sofrasına koyamadığı; patatesten soğana, buğdaydan hayvansal ürünlere tahıl ambarı ülkemizin halini akıllara getirmişti.

Dünya kuraklık tehdidi altında: "2040 kritik tarih"

17 Haziran Dünya Çölleşme ve Mücadele Günü'nde uzmanlar tehlikenin her geçen gün büyüdüğünü söylüyor. Gıda krizine de dikkat çeken Prof. Dr. Orta, "2040 yılı kuraklık açısından kritik bir tarih" dedi.

Bugün Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen 17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü. 2021 yılı hava sıcaklıkları ve kuraklık rekoru kırarken uzmanlar, iklim krizinin derinleşmesiyle birlikte gelecek yıllar için daha kötü senaryolar ortaya koyuyor.

Birleşmiş Milletler, bu yıl Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü'nde kuraklık sorununa odaklanarak, bu soruna karşı hep birlikte eyleme geçilerek önlem alınması gerektiğini vurguluyor. İklim krizi ve buna bağlı olarak artan kuraklık, 'iklim göçü' kavramını ortaya çıkardı. Kuraklıktan en çok etkilenen ülkelerde iklim göçü başladı. Milyonlarca insan evini terk ederken bunun en büyük örneklerinden biri de Somali. Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı Uluslararası Göç Örgütü (IOM) Twitter hesabından yapılan açıklamada, Somali'deki kuraklığın arttığı belirtildi. Ülkede kuraklıkla mücadeleye devam edildiği aktarılan açıklamada, geçen ay 1,8 milyon kişiye gıda, 173 bin 400 kişiye su yardımı yapıldığı bilgisi paylaşıldı. Açıklamada, ülkede 4,9 milyon kişinin daha yardıma ihtiyacı olduğuna işaret edilerek, bu konuda uluslararası toplumdaki destek istendi.

EN KURAK YIL

İklim krizi, kuraklık ve bağlı olarak gıda krizi tüm dünyayı etkisi altına aldı. Türkiye'de de kuraklık her geçen gün etkisini artırıyor. Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, Türkiye için 2021 yılı; son 20 yılın en kurak, 41 yılın ise 2'nci en kurak senesi olarak kayıtlara geçti. Türkiye'de uzun yıllar su/tarım yılı yağışları ortalaması 574 milimetre olarak ölçülürken, 2021'de bu rakam 465,5 oldu.

DOĞAL AFET SAYILMALI

Gelecek dönemde en önemli iki sorunun iklim krizi ve buna bağlı olarak yaşanacak kuraklıkların olacağını vurgulayan TEMA Vakfı da, kuraklığın doğal afet statüsüne alınması gerektiğinin altını çiziyor. Kuraklığın dünyanın her yerinde iklim tipine bağlı olmaksızın görülen bir doğa olayı olduğunu hatırlatan TEMA Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Deniz Ataç, "1970-2019 yılları arasında oluşan doğal felaketlerin yüzde 50'sini kuraklık oluşturmaktadır. Kuraklık nedeniyle aynı dönemde 650 milyon insan yaşamını yitirmiştir ve bunun yüzde 90'ı iklimin kurak ve yarı kurak olduğu gelişmekte olan ülkelerdir" dedi.

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Arazi ve Su Kaynakları Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Halim Orta ise ülkedeki kuraklığın durumunu değerlendirdi. 2021'nin rekor kuraklıkta geçtiğini hatırlatan Prof. Dr. Orta, "2022 olumlu geçti ve özellikle mart ayı sonuna kadar çok güzel yağışlar yaşandı. Ancak nisan ve mayıs ayında kuraklık sıkıntısına girdik" dedi.

Meteorolojik, zirai, hidrolojik ve sosyo-ekonomik olmak üzere 4 çeşit kuraklığın olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Orta, "Son 20 yıl veya 30 yıllık verilerin altında yağış almaya başladıysanız bu meteorolojik kuraklık olarak adlandırılır. Bu devam ederse belirli bir süre tarımsal zirai kuraklık başlar. Bitki kök bölgesinde onun ihtiyacı olan su depolanamayacağı için bitki bu suyu alamaz, alamayınca da gelişimini gösteremez ve beklenen miktarda ürün veremez. Buna da zirai kuraklık diyoruz. Yer altı ve yer üstü barajlarında su miktarının azalmasına da hidrolojik kuraklık adını veriyoruz. Ve bunların tamamı ne zaman insan hayatını etkilemeye başlarsa buna da sosyo ekonomik kuraklık adını veriyoruz" ifadelerini kullandı.

2040 KRİTİK BİR YIL

"Bizde ve dünyada yapılan çalışmalar gösteriyor ki 2040 yılında Türkiye çok ciddi su sıkıntısı çekecek ülkelerin göbeğinde yer alıyor" diyen Orta, gıda krizine dikkat çekti. İklim krizini ve kuraklığın gıda krizini tetiklediğini belirten Prof. Dr. Orta, "28 milyon hektar civarında tarım arazimiz var. Biz sadece an itibarıyla 6,5 milyon hektar alanı sulayabiliyoruz. Diğerlerini yağışa bırakmışız, yeterli yağış alırsa verim alabiliyoruz. Bu kurak zamanlarda sulama tarım arazilerinin sigortasıdır" diye konuştu.

Sulama sistemlerinin yenilenmesi ve suyun verimli kullanılmasının da önemli olduğunu belirten Prof. Dr. Orta şu ifadeleri kullandı: "Öncelikle bir milli kuraklık merkezi kurmamız gerekiyor. Bunu komşu ülkelerin de kurması ve birlikte koordineli bir şekilde çalışması gerekiyor. Tüm disiplinlerden alanında uzman, liyakat sahibi isimlerin özgürce çalışabileceği bir merkez. Bu merkezlerde kuraklığa dayanıklı hayvan ve bitki çeşitlerinin geliştirilmesinden tutunda an da sulama sistemlerinin daha etkin bir şekilde kullanılmasına kadar birçok konu araştırılıp hayata geçirilmeli."

Akaryakıt zamlarının sorumlusunu mu arıyorsunuz, buyurun!

Alaattin AKTAŞ

17 Haziran 2022 Cuma

✓ *Eğer geçen yıl eylülde yanlış yola sapmasaydık bugün benzini ve motorini neredeyse yarı fiyatına, 14-15 liraya tüketiyor olacaktık.*

✓ *Akaryakıtta son dokuz aydaki artışın yüzde 64'ü petrol fiyatı kaynaklı. Benzinde yüzde 250'yi, motorinde yüzde 300'ü bulan artışın asıl nedeni ise kurdaki yükselme.*

✓ *Peki döviz kurunun yükselmesinin sebebi ne?*

Akaryakıtta böylesine sık zam görmedim. Bu aydan itibaren enflasyonu etkileyen başlıca kalemleri dikkate alarak bir taban oran hesaplamaya niyetlendim, neredeyse her gün hesap yapmam gerekti. Çünkü akaryakıtta neredeyse her gün zam var. Üstelik kuruş düzeyinde kalan zamlar da nadir. Tek seferde bir lira, iki lira, hatta daha fazla zam geliyor.

Enflasyonun her geçen gün tırmanmasının en büyük nedeni de akaryakıt zamları. Özellikle motorine yapılan zamlar yüzünden neredeyse tüm mal ve hizmetlerin fiyatı artıyor.

İktidar kanadı “**Tamam, akaryakıt fiyatları artıyor ama yalnızca bizde değil ki, tüm dünyada böyle, çünkü enerji fiyatları artıyor**” görüşünde. Bu görüş doğru da, tam doğru değil.

Bir; bizdeki artış yüzde kaç, onlarda yüzde kaç?

İki; onlarda da artış olmuş ama fiyat gelir düzeyine oranla nereye gelmiş?

Üç; asgari ücretle alınan akaryakıt üstünden yapılan kıyaslama gerçeği tam yansıtmıyor; Türkiye’de çalışanların neredeyse yarısı asgari ücretli, gelişmiş

ekonomilerde ise bu oran yüzde 5'i geçmiyor. Varsayın ki bu oran aynı, yine de bizde asgari ücretle daha az akaryakıt alınabiliyor.

Peki bu zammın sorumlusu kim?

Geçelim Avrupa ile kıyaslamayı.... Gelin akaryakıttaki zam oranının niye böylesine yüksek olduğunun altında yatan temel etkene bakalım.

Daha önce de birkaç kez yer verdiğim bir tablo var. O tabloyu güncelledim.

Baz aldığım tarih, geçen yılın eylül ayı. Hani şu ilk düğmenin yanlış iliklendiği ay var ya, o yüzden eylül.

Önce şu açıklamayı yapmam gerek gerek; akaryakıt fiyatlarının oluşmasında ham petrol fiyatı genel olarak bir fikir veriyor. Ancak Türkiye için ürün fiyatını asıl belirleyen, Akdeniz'deki ürün fiyatları. Bunların detayına tek tek girmek yerine ham petrolün fiyatı üstünden gitmek istiyorum.

Türkiye'de her türlü dengenin bozulduğu tarih, faiz indiriminin başladığı geçen yılın eylülü. Bu tarihte petrolün varil fiyatı 70 dolardı, dolar kuru da 8.50 dolayındaydı. Türkiye bir varil petrolü kabaca 595 liraya mal ediyordu.

Eylülde bir yol ayrımı çıktı karşımıza...

Biri ilerlediğimiz yol, diğeri aslında ilerlememiz gereken yol...

Faizi indirdiğimiz için girmek zorunda kaldığımız yol bizi haziran ortasında 17.30'larda bir dolara getirdi. Petrol eylülde hazirana yüzde 64 artarken, dolar kurundaki artış "**el emeği, göz nuru**" çabalarımız sonucu yüzde 104'ü buldu.

Bunların sonuca variline 595 lira ödediğimiz petrol, artık yaklaşık 2 bin liraya mal edilir oldu.

Maliyet artışı yüzde 235! Oysa petrol fiyatındaki artış yalnızca yüzde 64!

Fark, işte o bizim eserimiz!

Ya diğer yola girseydik...

Hani ilerlememiz gereken yol başkaydı ya... Gelin o yoldan gittiğimizi düşünelim...

Eylülde düğmeyi yanlış iliklemeseydik dolar ne olurdu?

Şöyle bir varsayımda bulunalım; dolar geçen yıl eylüle gelinceye kadar dokuz ayda yüzde 15 arttı. Eylülde sonraki dokuz ayda da aynı oranda bir artış olsaydı (hatta yüzde 17'ye yakın) dolar şimdi 10 liraydı, evet 10 lira.

Petrolün varili 115 dolar, dolar kuru 10 lira, bir varil petrolün maliyeti 1.150 lira ve eylüle göre artış da yüzde 93.

Otoyoldaki yanlış tabelalara kanıp diğer yola sapmasaydık ve girmemiz gereken yolda ilerleseydik ne mi olacaktı?

- Şimdi yaklaşık 28 lira olan benzini 13 lira ucuza 15 liraya...

- Şimdi yaklaşık 30 lira olan motorini 14-15 lira ucuza, yani yarı fiyatına...

- Şimdi 12 liranın üstünde olan otogazı da 2 lira kadar ucuza, 10 liraya tüketiyor olacaktık.

Kendimiz ettik, kendimiz bulduk!

	Haziran 22	Eylül 21	Değ. (%)
Petrol-varil (\$)	115	70	64,3
Gerçek durum			
Dolar kuru	17,32	8,50	103,8
Varil maliyeti (TL)	1.992	595	234,8
Benzin	27,51	7,85	250,4
Motorin	30,00	7,35	308,2
Otogaz	12,40	5,16	140,3
Varsayım(*)			
Dolar kuru	10,00	8,50	11,8
Varil maliyeti (TL)	1.150	595	93,3
Benzin	15,17	7,85	93,3
Motorin	14,21	7,35	93,3
Otogaz	9,97	5,16	93,3

(*) Dolar kuru son dokuz ayda,
önceki dokuz aydaki oranda artsaydı...

BU HESAPTA DIŞ GÜÇLER NEREDE?

Hesap öylesine net, öylesine basit ki...

17.06.2022

Eğer biz döviz kurunun yukarı gitmesine yol açacak adımlar atmasaydık petrolü çok daha ucuza mal edecek ve akaryakıtı şimdiki fiyata göre çok daha ucuza kullanacaktık. Akaryakıt böyle ucuz kalınca enflasyon tabii ki tırmanıp gitmeyecekti.

Hani Türkiye ekonomisi saldırı altında ya, hani dış güçler bize zarar vermeye çalışıyor ya; birisi çıkıp bu hesapta dış güçlerin hangi aşamada devreye girdiğini açıklasa da öğresek.

Dış güçler safsatası, “**Sorumlu ben değilim**” demenin en kestirme yolu. Alıcısı da var ve hiç eksilmiyor, bu yüzden de bu gerekçe tepe tepe kullanılıyor.

Türkiye ekonomisine dönük saldırı öyle ileri sürüldüğü gibi topyekun olmuyor. Sizin bölge ülkelerine, hatta dünyaya kafa tutan bir sanayi tesisiniz, bir üretiminiz mi var, rekabette öne geçecek kalitede ve fiyatta üretim mi yapıyorsunuz, ona ekonomik yönden saldırı olur tabii ki. Oluyor da zaten. Vergi duvarları, rekabet ihlali iddiaları kimi sanayi tesisleri için bitmek bilmiyor.

Ama bizim yurtiçinde benzini, motorini kaç liraya kullandığımızı bir tek biz belirliyoruz; bizim attığımız adımlar belirliyor.

Ne ürettiğini bilmeme hastalığı ile “üretici tüketiyoruz”...

Ferit Barış PARLAK

17 Haziran 2022 Cuma

400 dönüm arazide badem üretenin kaydı yok...

Diğer ilimizde, 110 dönüm arazide tütün üretimi yapanın da kaydı yok; ürünü kimin aldığı da bilinmiyor!

Bir diğerinde 60'ar dönümde nohut üreten iki kardeşin de kaydı yok...

Bazen de tersi:

Arazi var...

Ekim/dikim/hasat yok...

Ama...

Yurtdışından kaçak getirilip, o arazide üretilmiş gibi “yerli ürün” olarak tescillenen; ceviz, pirinç gibi son ürünler var!

Bu arada...

Tarım ve Orman Bakanlığı...

Merkez ve taşra teşkilatı...

Toplam 142.000 kişi çalışıyor...

17.06.2022

(Kaba hesapla şehir başına, 1750'şer kişi düşüyor!)

(Sanayi, Ticaret, Çevre gibi ilgili bakanlıklarda, belediyelerde, odalarda çalışanları saymıyorum)

(Bu arada binlerce çalışandan bahsetmişken, Çin'de 930 kişinin çalıştığı Nantong'daki kablo fabrikası, yıllık 12 milyar dolarlık üretim yapıyor!)

VELHASIL

Ne ürettiğimizi/tükettiğimizi bilmiyoruz!

Bu yıl 1 TL olan ürünün seneye 10 TL; bu yıl 10 TL olan ürünün seneye 2 TL olmasına seyirci kalıyoruz...

Bu yapı ile "üretici" tükettik/tüketiyoruz...

Ne ürettiğimizi bilmeme hastalığıımıza binlerce örnekten diğeri:

Öğretmen ataması bekleyen yüzbinler varken, hala niteliksiz/donanımsız fakülteler açıyoruz...

Bu yapı ile de "gençleri" tükettik/tüketiyoruz...

Öcalan'a görüş izni verilecek

PKK ve HDP Öcalan'ı yeniden keşfetti. Oysa yerel seçimler sırasında mektubunu yayınlamamışlar, Öcalan'ı diri diri mezara gömmeye çalışmışlardı.

Her nedense son zamanlarda Öcalan'a tecridin kaldırılması için eylem yapıyorlar. DBP'li Salihe Aydeniz'in polise tokat attığı Kadıköy'deki eylemde olduğu gibi gerilime neden oluyorlar. Öcalan yaklaşık 2 yıldır yakınlarıyla görüştürülmüyor. Kulislerden edindiğim izlenime göre Öcalan'ın yakında bir yakınıyla görüşmesine izin verilecek.

İMRALI'YA KİM GİDECEK

Bu isim kardeşi Mehmet Öcalan da olabilir, halen HDP Şanlıurfa Milletvekili olan Ömer Öcalan da İmralı'ya gidebilir.

Öcalan'ın görüşmesine bir defalığına mı izin verilecek yoksa bu belirli aralıklarla devam mı edecek, orasını bilmiyorum. Ama önemli olan bu görüşmeden ne çıkacak? Öcalan, Kandil'e ve HDP'ye bir mesaj gönderecek mi?

YENİ ÇÖZÜM SÜRECİ Mİ

Öcalan'la görüşme konusunu yazınca hemen AK Parti yeni bir çözüm süreci mi başlatıyor şeklinde tartışmalar başlatılabilir. Ama peşin olarak söyleyeyim ki öyle bir çalışma da yok, ben de öyle bir izlenim edinmedim. Yeni bir çözüm süreci başlatılıyor şeklindeki tartışmalar maksadını aşan tartışmalar olur. Zaten Öcalan, Kürt sorunu diye yazarken en çok endişe ettiğim nokta bu oluyor. Hemen birileri alıyor, iktidar yeniden çözüm süreci başlatıyor diye başka bir yerlere taşıyor. Öcalan'a tecrit uygulandığı iddiasıyla PKK-HDP'nin yarattığı gerginliğe son vermek için ailesinden birisiyle görüşmesine izin verileceği söyleniyor.

YANLIŞTI

Yerel seçim döneminde Öcalan'dan mektup getirilmesini ve Osman Öcalan'ın TRT'ye çıkarılmasını doğru bulmayan birisiyim. O gün de eleştirdim, bugün de karşı çıkıyorum. 2 yıl aradan sonra Öcalan'la ailesinin görüşmesine izin verilmesinden siyasi bir beklenti olduğu izlenimi edinmedim. Öcalan'dan gelen mektubun da Osman Öcalan'ın TRT'ye çıkarılmasının da iktidara yararı olmadığı gibi tam aksine ciddi

olarak zarar verdi. Öcalan çorabını iktidarın başına kim ya da kimler ördü merak ediyorum. Tekrar altını çizmek istiyorum. Öcalan'a yeniden görüş imkânının sağlanması gerilimi ortadan kaldırmaya ve Öcalan istismarının önüne geçmeye dönük bir girişimden başka bir anlam taşıyor.

ERDOĞAN'IN SORUSU

Ha bu arada çözüm süreci yanlış mıydı? Yönetilmesinde bazı sorunlar yaşanmasına rağmen doğruydum. Cumhurbaşkanı Erdoğan da bölgeye yaptığı gezilerde her defasında şu kritik soruyu soruyor. 9 Temmuz 2021 tarihinde Diyarbakır'da, hafta sonu da Van konuşmasında sordu. Peki o soru ne?

Erdoğan, "Bunları gördüğünüz her yerde yakalarına yapışın, sorun, sorgulayın. 'Çözüm sürecini bitirmek için kim size talimat verdi?' bunu sorun. 'Hendek ve çukurlarla ülkeyi içsavaşa sokmaya çalışma talimatını kimden aldınız?' diye sorun" diyor.

10 numara soru. Ağzından barışı düşürmeyen HDP ve PKK'ya çözüm sürecini bitirmeleri ve içsavaş sürecini başlatmaları için talimatı kim verdi?

KÜRTÇE ŞARKILAR

Kocaeli Derince'de Aynur Doğan konserinin iptal edilmesi üzerine iktidar Kürtçe şarkı söylenmesine karşı gibi bir algı operasyonu yürütülmek istendi. Erdoğan, Kürt sorununun çözümü için Cumhuriyet tarihi boyunca yapılamayanları yapan bir lider. Kürtçe kasetlerin yasak olduğu bir Türkiye'den devlet televizyonunda 24 saat Kürtçe yayın yapılan bir Türkiye onun eseri. Kürtçe müzik üzerindeki yasakları da yine Erdoğan kaldırdı.

Aynur Doğan'ın konserinin iptal edilmesi yanlıştı. Erdoğan'ın Diyarbakır ve Van'da gençlerle buluşmasında Kürtçe şarkılar söylendi. Bu Erdoğan'ın nerede durduğunu göstermeye yetmiyor mu?

KILIÇDAROĞLU, ARINÇ'IN ELİNİ SIKMADI

KILIÇDAROĞLU'nun, TDV'nin toplantısında Bülent Arınç'la tokalaşmamasının görüntülerini izledim.

Kılıçdaroğlu geliyor, Arınç'a gelene kadar ön sıradakilerle tek tek tokalaşıyor. Mustafa Yeneroğlu'nun, Cihan Paçacı'nın elini sıkıyor. Sonra geri dönüyor, oturmakta olan Serap Yazıcı'nın elini sıkıyor. Sıra tam Bülent Arınç'a gelince tokalaşmadan geçiyor. Arınç'tan sonrakilerin de elini sıkıyor. Hatta ikinci sırada oturanlardan tokalaştıkları oluyor.

Yani bilerek, planlayarak, tasarlayarak, eskilerin deyimiyle taammüden Arınç'ı es geçiyor. Selam vermekle yetiniyor.

NEZAKETSİZ BİR DURUM

Bülent Arınç, Meclis başkanlığı, başbakan yardımcılığı yapmış bir isim. Kılıçdaroğlu'nun yaptığı nezaketsiz bir durum. Kılıçdaroğlu gibi kibarlığı ile bilinen bir genel başkana yakışmayan bir tutum.

Kılıçdaroğlu, Arınç'ın elini niye sıkıyor?

Yandaşlık desen tam aksine Bülent Arınç, iktidarı Kılıçdaroğlu'ndan daha sert bir şekilde eleştiriyor. Hem de içeriden vuruyor. Ama doğrusu bunlar daha iyi günleri.

Siz asıl onları eskaza iktidar oldukları zaman görün.

Ekrem İmamoğlu kendisini eleştirenlere, "Vız gelir tırıs gider" demişti.

Gürsel Tekin, "İktidar olur olmaz ilk iş olarak gazetelere el koyup patronlarından hesap soracağız" demişti.

Kılıçdaroğlu zaten her gün tehdit ediyor. Herkesi tehdit ediyor.

CHP medyasına bakın; hesap sorandan, parmak sallayandan, yargılayandan geçilmiyor. Yine de insafîliler, yargılamadan asacağız demiyorlar.

Bakmayın Kılıçdaroğlu'nun CHP eski CHP değil dediğine, muhafazakâr kadınlara şefkat elçisi gibi çağrılar çıkardığına...

Bir zamanlar, "İleri derecede gerizekâli" diye hakaret ettiği Davutoğlu ile 6'lı masa etrafında oturmasına...

TAKİYE YAPIYOR

Şimdi ağızlarından bal damlıyor. O halde bile tehdit etmeye, bakanlıklara baskın yapmaya, hakaret etmeye, istiskal etmeye devam ediyorlar.

Muhafazakâr kadınlara çağrı yapan Kılıçdaroğlu değil miydi başörtüsü yasağını kaldıran düzenlemenin iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi'ne başvuran? Şimdi muhafazakâr kadınların oylarına ihtiyacı var, melek kesiliyor.

Erbakan'ı anma toplantılarını kaçırmayıp Erbakan'a methiyeler dizen Kılıçdaroğlu değil mi Erbakan'ın hapse girmesini önleyen düzenlemenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunan.

Siz bunları asıl bir de iktidar oldukları zaman görün.

HAK EDİYORSUNUZ

Bu dava sizi Meclis başkanı, başbakan, AK Parti genel başkanı, başbakan yardımcısı yaptı.

17.06.2022

Başüstünde tutuluyordunuz.

Şimdi CHP'lilerden daha çok, HDP'lilerden daha fazla, marjinal sol örgütlerden daha ağır bir dille Erdoğan'a ve AK Parti'ye saldırıyorsunuz.

Ama hoş görünmek istediğiniz mahalle tarafından da aşağılanı- yorsunuz, horlanıyorsunuz, küçük düşürülüyorsunuz.

Bu daha iyi günleriniz.

Eğer eskaza iktidar olurlarsa önce sizden başlarlar.

Davası uğruna dik duranlar ise izzetleri ile mücadeleye devam eder.

İbrahim Kahveci
Herkes sussun

Bir konuşmadan alıntıyı veriyorum:

“ABD’de, Avrupa’da, bazı yükselen ekonomilerde sağ popülist liderler güç kazandı. Ancak bu ülkelerde iktidar olan sağ popülist liderler şaşkırtıcı olmayan bir şekilde seçmenlerin beklentilerini karşılayamadılar ve bu dalga kısmen geri çekilmeye başladı. Bu süreç hızlanır ve küresel çaptaki otoriterleşme eğilimi son bulursa yeni dönemde siyasetin kodları da değişir. Otoriterleşme tartışmasının bir boyutu ekonomik hayatın düzenlenmesinde piyasanın ve devletlerin rolüne ilişkin. Çin gibi ülkelerin yüksek büyüme performansı, devletin ekonomiye yoğun olarak müdahale ettiği otoriter yönetim modellerini yeniden cazip kılmıştı. Ekonomik hayatın düzenlenmesinde piyasanın mı yoksa devletlerin mi belirleyici olması gerektiği sorusunun cevabı farklı dönemlerde farklı şekillerde veriliyor. Piyasa mekanizmasının üstünlüğü adeta sorgulama dışı tutulmuştu. Ancak bu model de uygulamada aksaklıklarla karşılaştı. Önce 2008 krizi, ardından pandemi, şimdi de Ukrayna’nın işgali, devlet ve piyasa arasındaki dengenin yeniden düşünülmesi gerektiğini gösterdi. Piyasa mekanizmasının çözemediği gelir adaletsizliği sorunu dünyada sağ popülist dalganın yükselmesi, mülteci akını, yetersiz refah artışı, orta sınıfin erimesi gibi sorunlarla iç içe geçti. Küresel sorunlara ilaveten bir de ülke olarak bizim karşı karşıya olduğumuz belirsizlikler ve geleceğe ilişkin tahmin yapmayı, öngörüle bulunmayı zorlaştıran sorunlar var. Enflasyon halkın satın alma gücünü eritiyor. Ücretlerin toplam gelir içindeki payı geriliyor. Bizden kaynaklanan belirsizlikler ile yenedünya düzenine ilişkin belirsizlikler iç içe geçiyor. İktidardan ve muhalefetten yeni dönem için net ve somut yol haritaları bekliyoruz. İktidardan ve muhalefetten beklentimiz bu somut tartışma başlıklarına ilişkin perspektiflerini ortaya koymaları.”

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan’ın önceki gün yapmış olduğu konuşmadan.

Evet, küresel krize karşı ekonomik çözüm modeli konusunda yeni bir arayış var. Bu arayış Özilhan’ın dediği gibi “ Beklentimiz eski ezberlerin tekrar edilmesi değil”. (Bunu özellikle eski SOL ile gelir dağılımı düzelmez şeklinde söylüyorum.)

17.06.2022

Evet, yeni şeyler söylemek lazımdır. Arayış ve yeni şeyler ise bugün ekonomi yönetiminin uyguladığı saçma-sapan, iktisat biliminden kopuk şeyler de olmamalıdır.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan'ın şu cümlelerine de bakalım:

“Dünyanın eski düzeni, bu düzenin kurum ve kuralları acil bir yenilenmeye ihtiyaç duyuyor. Yakın geçmişe damgasını vuran para politikalarının sürdürülemeyeceği belirginleşiyor. Daha net ifade etmem gerekirse; geride bıraktığımız 14 yılın genişlemeci para politikası dönemi kapanıyor. Küresel koşullar artık lehimize değil. Rekabetçi kur, yüksek ihracat ve cari fazla mantığıyla kurgulanan ama günümüz kalkınma anlayışı ve pratiğiyle yeterince örtüşmeyen politikalar kalkınma açısından istenilen sonuçları vermiyor. Büyüme kalkınma için tek başına yeterli olmuyor, hatta maalesef fakirleşerek büyüyörsünüz.”

Farkında mısınız bilemiyorum ama bu konuşmalarda gizli olan bir formül var. Ben o formülü ifşa edeyim: “

“Zenginler fakirliği ve fakirlerin sorunlarını dile getiriyor; ama o dar gelirli kesim de kendisini buna mahkûm eden yönetimin peşinden koşuyor.” İlginç bir paradoks...

Bütün dünyanın adeta beyinleri çatlatırcasına yeni bir yol haritası bulması gerekiyor. Hele hele ülkemiz küresel ekonomik sıkıntının adeta merkezine oturmuş ama olanları da seyredip duruyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın “FARKINDAYIZ” mesajından başka bir şey olmuyor. Mesela akaryakıt fiyatlarının yüksekliğinin farkına varmışlar... İyi ama ya çözüm nerede?

Kim çözecek bu sorunları?

Net olarak görüyor ve biliyoruz ki, şu an ülke yönetimi SORUMLULUK almıyor, üstlenmiyor. Her cümlelerinde sorunları “dış güçlere” bağlayıp kenara çekiliyorlar.

Ve en ilginç olanı da sorunları ve çözüm yollarını dile getirenleri çok sert uyarıp “haddinizi bilin” diyerek susmaları isteniyor.

Bugün yaşadığımızı temel sorunların nerede ise tamamı Ülke Yönetiminin yanlış kararları sonucu oluşmuştur. Ama meselemiz artık yönetim değildir.

17.06.2022

Özlihan'ın dediği gibi artık MUHALEFET ne söylüyor diye bakmak lazım.

Mesela TÜSİAD “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Et” raporuna bakıyorum: Orada diyor ki; gelişmiş ülkelerde kalkınmanın olmazsa olmaz üç temel unsuru: 1-İnsani gelişme ve yetkinleşme; 2-Bilim, teknoloji ve inovasyon; 3-Siyasi, ekonomik, toplumsal kurumlar ve kurallardır.

TÜSİAD en büyük varlığın insan olduğunu, beşeri sermayeden daha büyük varlık olmadığını anlatıyor.

İyi ama bu konularda şu anda muhalefet tarafında çok ama çok önemli bir çalışma topluma sunulmuş durumda. İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Ümit Özlale adeta uzun yıllar sonra ilk kez çok kapsamlı bir kalkınma programı hazırladı ve toplumun görüşüne sundu.

Aslında bu rapor 80 sonrası ilk kez ülkenin çehresini değiştirecek bir çerçeve içeriyor. Hatta TÜSİAD raporunun çok ötesinde bir kapsayıcılık da içeriyor.

Şimdilik şu notla bitirelim: Tuncay Özilhan ve Orhan Turan arayış ve çözümler noktasında muhalefetin çalışmalarını daha yakından izlemek durumunda olmalılar. Hatta ben şahsen fikrimi söyleyeyim: Muhalefetin belki de en iyi olduğu kadrolar EKONOMİ alanında.

Haksızlık etmeyelim. Susmayalım konuşalım ama biraz da dinleyelim...

17 Haziran 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

6'lı masanın cumhurbaşkanı adayının icraatları belli oldu

TÜSİAD'ın hayalindeki "**Millet İttifakı cumhurbaşkanı adayı**"nın seçildiği zaman yapacağı icraatlar belli oldu. 6 ayağı dışında 2 gizli ayağı olan bu masa, cumhurbaşkanlığı için isim aramaya devam ediyor. Kulislere sızan haberlere göre o aday seçilir seçilmez yapılacak icraatlar şöyle: (Evet biraz ironi dozu yüksek bir yazı oldu ama inanın ellerine fırsat geçse bunları hayata geçirirler. Günümüzde "Bu kadarını da yapamazlar" dediğimiz her şey TÜSİAD ile 6+1'li masa iktidarında teker teker gerçeğe dönüşebilir.)

- 6'lı masanın cumhurbaşkanı, İsveç ve Finlandiya'ya koyulan vetoyu çekecek, Ankara'daki büyükelçileri de yüksek danışman olarak dışişlerinde görevlendirecek.
- Ayasofya tekrar kiliseye dönüştürülecek. Bu tören için Yunanistan Başbakanı Miçotakis de davet edilecek.
- Silahlandırılan Yunan adalarına Türkiye'den silah bağıışı yapılacak. Özellikle insansız hava araçları hediye edilecek.
- TSK, Suriye ve Irak'taki bütün bölgelerden çekilecek.
- ABD Büyükelçisi, cumhurbaşkanı başdanışmanı olarak atacak. Bütün kritik konularda ona danışılacak.
- Rusya'ya uygulanan yaptırımlara Türkiye de katılacak ve Rusya'nın Türkiye'de nesi varsa el konulacak.
- FETÖ'ye iade-i itibar yapılacak ve bütün darbeciler göreve getirilecek.
- İstanbul Havalimanı'nın adı Atatürk Havalimanı olarak değiştirilecek ve karıştırılmaması için eski Atatürk Havalimanı'nın adı da Mustafa Kemal Havalimanı olacak.
- S-400'ler depoya kaldırılacak.
- Nükleer santral inşaatı acilen durdurulacak.

- Bir Kürt devleti kurulması için gereken destek ve coğrafya verilecek.
- Faizler maksimize edilip banker dönemi yeniden canlandırılacak.
- Erdoğan'la arası kötü olan liderler Türkiye'ye davet edilecek. Mesela Beşar Esad ve eşi, TÜSİAD Başkanı tarafından Savarona'da ağırlandırılacak.
- Tayyip Erdoğan'ı hatırlatan tüm eserler birer birer yok edilecek.
- Başörtüsü yasaklanacak, 8 yıllık kesintisiz eğitim ve katsayı adaletsizliği yeniden hortlatılacak.
- Marmaray tarihe "Ecevit yaptı" olarak yazılacak.

Bu liste böyle uzar gider. Başta da söylediğim gibi, bugün şaka olarak altını çizdiğimiz bu maddeler, bunlara fırsat verilirse 1-2 yıl sonra gerçek olarak karşımıza çıkabilir.

Ancak şaka bir yana Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, TÜSİAD'a çok sert tepki gösterip "**Ey TÜSİAD'ın başındaki beyefendi, dış politikada bize ders veremezsin. Sen çıraksın. Önce haddini bil. Bunlar da akıllarını başlarına almadıkları sürece iktidarın kapısından içeri giremezler**" dedi. Yani özetlersek, zaman geçtikçe yerli ve milli sermayenin önemi daha açık biçimde ortaya çıkıyor.